

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра спеціальної освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Особливості мотивації до навчання дітей старшого дошкільного віку зі
стертою дизартрією

Виконав: здобувач освіти групи СОб(л)-4(1)
спеціальності 016 Спеціальна освіта
Карпенко Владислава Олексіївна
Науковий керівник: Смоляк В.М.
Рецензент: Линдіна Є.Ю.
Нормоконтроль: ____ Владислав ГАНІМАНОВ

Запоріжжя

2025 р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 48 с., 3 табл., 2 рис., 40 джерел, 4 додатки.

Об'єкт дослідження – мотивація дітей до навчання в школі.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, емпірично виявити рівні сформованості мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією.

Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження:

а) теоретичні: аналіз наукових джерел із досліджуваної проблеми та результатів практичних досліджень з даної проблеми: узагальнення та систематизація теоретичних та емпіричних даних;

б) емпіричні: констатувальний експеримент:

– методика «Внутрішня позиція школяра» (Н. Гуткіної);

– методика визначення навчальної мотивації (М. Гінзбург);

– методика «Бесіда про школу» (Т. Нежнова);

в) статистичні (процедура кількісної та якісної обробки даних).

ГОТОВНІСТЬ ДО ШКОЛИ, МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ, ДІТИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ, СТЕРТА ДИЗАРТРИЯ.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Професії психолого-педагогічного профілю передбачають не лише глибокі знання про вікові та індивідуальні особливості психічного розвитку, але й уміння адаптувати освітній процес до цих особливостей, створюючи сприятливі умови для розвитку. У цьому контексті важливим практичним завданням психологічного супроводу стає диференціація дітей шестирічного віку за рівнем їхньої готовності до шкільного навчання.

Такий підхід дає змогу виявити дітей із недостатнім рівнем готовності до школи, щоб протягом наступного року надати їм необхідну корекційно-розвивальну підтримку. Без цього втручання навіть у семирічному віці вони можуть не досягти достатніх передумов для успішного навчання. Тому після діагностування готовності дітей до школи важливо зробити наступний крок – забезпечити практичну корекцію виявлених недоліків у розвитку, спрямовану на підвищення їхньої адаптивності та успішності у навчанні.

Особливо актуальним дане діагностичне дослідження є по відношенню до дітей з особливими освітніми потребами. У цьому контексті ми спрямовуємо свої наукові пошуки саме на дітей зі стертою дизартрією, адже такі порушення нерідко супроводжуються порушенням у формуванні когнітивних та комунікативних навичок.

Готовність дитини до навчання в школі є предметом численних досліджень таких учених: А. Богущ, Н. Бібик, М. Вашуленко, Н. Головань, О. Запорожець, О. Ковшар, Т. Піроженко, Т. Поніманська та ін.

Об'єкт дослідження – мотивація дітей до навчання в школі.

Предмет дослідження – особливості мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, емпірично виявити рівні сформованості мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією.

Відповідно до мети були визначені такі завдання дослідження:

- 1) здійснити теоретичний аналіз дослідження проблеми мотивації до навчання в школі;
- 2) виявити та охарактеризувати рівні мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією;
- 3) розробити методичні рекомендації для батьків з розвитку мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією.

Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження:

а) теоретичні: аналіз наукових джерел із досліджуваної проблеми та результатів практичних досліджень з даної проблеми: узагальнення та систематизація теоретичних та емпіричних даних;

б) емпіричні: констатувальний експеримент:

- методика «Внутрішня позиція школяра» (Н. Гуткіної);
- методика визначення навчальної мотивації (М. Гінзбург);
- методика «Бесіда про школу» (Т. Нежнова);

в) статистичні (процедура кількісної та якісної обробки даних).

Базою дослідження стали міні-садочок Талант-Вілля, дитячий клуб «Volshebnaaya Peshka» та міні-садок «Зіронька».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Теоретичне обґрунтування проблеми мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією та результати проведеного дослідження дозволили сформулювати висновки відповідно до поставлених завдань.

1. Проаналізувавши наукові джерела констатовано, що проблема мотивації до навчання у дітей старшого дошкільного віку є актуальною на сьогоднішній день.

З'ясовано, що мотиваційна готовність є структурним компонентом психологічної готовності до навчання в школі. Вона відображає бажання або небажання дитини навчатися. Цей компонент вважається сформованим за умови, що в дитини формується система потреб і прагнень, пов'язаних зі школою. Мотиваційний компонент є надзвичайно важливим, адже від нього залежить здатність дитини опанувати нову для неї діяльність, яка відрізняється від ігрової своєю обов'язковістю, необхідністю інтелектуального зусилля тощо.

Мотиваційна готовність передбачає, що у дитини є не лише бажання йти до школи, а й прагнення вчитися, досягати успіхів у навчанні та виконувати нові обов'язки школяра. Сформованість цієї внутрішньої позиції є однією з основних складових мотиваційної готовності до школи. Без належної мотиваційної готовності навіть дитина, яка володіє певними навичками читання та письма, може мати труднощі в адаптації до шкільного середовища, оскільки нові правила поведінки та обстановка можуть стати для неї випробуванням. Тому мотиваційна готовність є настільки ж важливою, як і інтелектуальна, адже обидва ці компоненти є рівнозначними у формуванні готовності дитини до навчання у школі.

2. Здійснено діагностику та визначені рівні сформованості мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією за

такими методиками: методика «Внутрішня позиція школяра» (Н. Гуткіної); методика визначення навчальної мотивації (М. Гінзбург); методика «Бесіда про школу» (Т. Нежнова). Обрані діагностичні методики дозволили виявити внутрішню позицію дитини стосовно готовності до навчання в школі, установити рівень сформованості внутрішньої мотивації.

За результатами константувального експерименту були визначені рівні сформованості мотиваційної готовності до навчання у дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією. Лише 27,27% старших дошкільників зі стертою дизартрією хочуть йти до школи для того, щоб навчитися читати, писати та рахувати. Проте 36,36% дітей також надали схвальну відповідь на дане питання, але аргументуючи все тим, що вони просто хочуть бути дорослими та не лягати спати в обідній час. Тобто ми розуміємо, що у них відсутнє як таке бажання вчитися та несформована внутрішня позиція школяра. Також виявлено, що у 18,18% випадків продіагностованих дітей мають високий рівень внутрішньої позиції школяра, у 36,36% – середній, у 45,46% – низький рівень. Отже аналіз результатів дослідження показав, що у більшості дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією переважає низький та середній рівні сформованості мотиваційної готовності до навчання.

3. Отримані результати дослідження засвідчили необхідність розробки методичних рекомендацій для батьків з розвитку мотивації до навчання в школі дітей старшого дошкільного віку зі стертою дизартрією. Завдяки даним рекомендаціям можна забезпечити просвіту спільноти батьків з питань навчання, розвитку та виховання дошкільників в умовах родини, що матиме позитивний вплив як на формування мотиваційної складової готовності до навчання, так і полегшить майбутній перебіг адаптації дітей до школи.